

Latweefchu Awises.

Nr. 27.

Zettortdeenâ 2. Jubli.

1859.

Awischnu sinuas.

Italia. Wiffas Awises tik ween stabsta par to breefmigo kauschanohs Jahna deenâ pee Solwerinas jeb Kawrianas. Sprantschi itt plaschi isstabsta, ka no eesahkuma lihds gallam gahjis, arri jaw ustizzigi fakka, zil teem krittuschi, kaut Gistreikeri wehl to fleshp. No wiffa ta warr fapraast, ka abbi par warru duhschigi, firdigi un pastahwigi 16 stundas kahwuschees un karra wihrugohdu gan abbi pelnijuschees, tomehr Sprantschi zaur gudru waddischanu un leelaku gudribu winnejuschi un eenaidneekus sakahwuschi, ta ka Gistreikereem waklara bij jasteidsahs prohjam un paher Minzias uppi atkal bij ja-eet atpakkat, no kurrenes tee par nakti bij nahkuschi un gahjuschi Sprantscheem prettim un bij nodohmajuschi teem flesppen usbrukt. Sprantscheem labbi spijoni un to bij dabbujuschi pascha laikâ wehl sinnaht, un fasteiguschees fanahht un teem eet prettim. Gistreikeri gan gudri deesgan fewim bij isredesjuschi lohti stipru kauschanahs weetas, fur us kalneem un leeleem zeemeem (maseem pilfateem) ir leelâ apzeetinata Solwerinas zeemâ stipri warrejuschchi turretees, arri sawus labbakus Generalus likkuschi par waddoneem, arri pats Keisers lihds tschetreem waklara klahht bijis. Maktigi arri Gistreikeru jahtneeke spehks turrejees, tomehr Sprantschnu gudriba un duhschiga kauschanahs winnejuse. Gistreikeri gan fakka, tee ne ar behgschanu, bet meerigi effoht gahjuschi atpakkat, tomehr atkal iswillkuschees no sawahm stiprahm weetahm stary Peschjeras un Mantuas lohti stipreem pilfateem un dewuschees us Weronas warren stipro pilfatu, fur teem lohti stipra leela lehgera weeta. Sprantschi atkal dewuschees pakkat, paher Minzias uppi, fur eenaidneekem jo gruhiti kluht pahri, ja kahds karra spehks tam to gribb leegt, — arri Sardinjeri nu

aplENZE Peschjeras stipro pilfatu pee Gardas leela esera un atkal kahds Sprantschnu spehks dewees us Mantuas lohti stipru pilfatu, lai no ta pilfata Gistreikeri ne islauschahs ahra un Sprantscheem kas us Weronu dohdahs, no pakkatas ne usbrukt. No tam nu warr fapraast, ka Gistreikereem atkal naw labbi gahjis, lai arri fakka, ka ne kas ne kaischoht un Sprantscheem dauds wairal effoht krittuschi ne ka scheem, un leelahs ka Sardinjerus tai kauschanahs effoht uswinnejuschi, arri abbos gallos teem wirsrohka effoht bijis. No tas lihds ka arri abbas namma gehweles eesahloht no ugguns paglahbj, bet nams pa widdu isdedsis, beidsiht tomehr wirszaur pohstihst tappis. Sardinjereem gan gruhiti un slikti gahjis, bij ja-eet atpakkat — bet fakka, ka eenaidneekem par dauds leels spehks tai weeta bijis, un beidsiht, kad Sprantschi palihga nahkuschi, atkal maktigi kahwuschees un beidsiht to weetu paturrejuschchi. Bet pulks Sardinjeru krittis. 5525 maitati, prohti, 49 wirsneeki un 642 saldati no-kauti, 167 wirsneeki un 3405 saldati fashauti, 1258 truhkstoht (bush dsihwi fanemti).

Sprantschi paschi sawa rapporte stabsta: teem krittuschi 12 tuhkst. saldati un 720 wirsneeki, kas woi noschauti woi fashauti! Fashauti tee Generati Amirols, Woreis, Donehs, Dije un Dschehrs. Dschehram rohku nogreesuschchi un pehz nomirris — ir Dije pehz effoht nomirris. 7 Balkawneeki un 6 puspalkawneeki noschauti. Tad nu Sprantscheem ar Sardinjereem maitati 18 tuhkst. 245 zilweki!! Bet Gistreikereem panehmuschchi 30 leelus-gabbalus, 4 karrogus, leelu pulku pulwera rattus un 6 tuhkst. Gistreikerus dsiwus. — Ja nu teem kas winnejuschi — lai gan teem lahgu lahgham ar sturmi bij jafkreen prett kalneem un apzeetinateem zeemeem, un eelas, nammos jakaujahs, — tik dauds krittus-

fchi, kà tad buhs tizzeht, teem kas fakauti tap-pufchi tik dauds masaf — 10 tuhft. tik krittufchi? Tadeht fakfa, ka ne masaf bet gan wehl wairaf buhs Gistreibereem krittufchi, warrbuht kahdi 20 tuhft. — un tadeht tai deenà kahdi 35—40 tuhft. zilweki tai kaufchanàhs buhs maitati!!! Wehl raksta, ka jaw paschà kaufchanàhs pee Magentas 4tâ Zuhni niknais pehrkons effoht darbojees, ta ka kahdu brihdi bijis ja-apstahjabs kaufchanàhs, bet nu fchi kaufchanàhs pee Solwerinas pehz pufsbdeenas peežòs, kad Gistreiberi jaw fakufchi eet atpakkaf, neredsehts nikns gais zehlees. Maktigs pehrkons spehris paschàs kaufchanàhs weetàs, kruffa un lectus gafees teem wirsu, maktiga auka tà darbojusees, ka kohki, fkrusteni, jumi salausiti zilwekeem krittufchi wirsà, tad wehl fazehlufoes walfarà uhdenstabs (Wasserhose) kas no weefula rinkohts un us debbesim zelts bresmigi plohfjees un wiffu pagahsis woi aisneffis prohjam, fur schis stabs rinkodamees pahrgahjis. Woi naw itt kà Deewa pirksts —? Ne warrejuschi ne ko darriht, bij ja-apstahjabs kaufchanàhs un kad bahrgais laiks pahrgahjis tad pa tam Gistreiberi effoht bijufchi aisgahjuschi prohjam. Nehkina ka ikkatram kahdi 2 fimts tuhft. woi wairaf saldati kaufchanàhs bjjufchi, tad pawiffam kahdi 400 tuhft. zilweki un 5 fimts leeli-gabbali kahwufchees 16 stundas ar tahdu niknibu, — tadeht arri tik ne desmita dalka no teem krittufchi. Gistreiberi Keisars 4tòs de-wees prohjam, teizees eet us Wihnu, bet wehl effoht Weronas stiprà pilsatà. Napoleons pats lids gallam paschà niknakajà kaufchanàhs bijis. Stahsta ka tam weena Epoletta (wirfneeka sime us plezzem) effoht nofchauta (zitti fakfa, ka patte pahtruhkufe fircam muggurà kahpjoht); arri no winna fimts-gwar-dias, kas Keisaram allasch lihds un klahht jahj, weens jahtheeks un 2 firgi effoht fashauti. Napoleons pats waddijis jeb komandereejis to kaufchanòhs un rahdahs, ka ar leelu sinnu un gudribu to isdarrijis, ihstena laikà un weetà allasch paligu fuhthjis un noteizis kà jadarra.

Taggad Sprantschu karea-spehks gahjis pah Minzias uppi pahri, Gistreibereem pakkaf, kas stiprà leela Weronas lehgeri un pee Gtsches uppi fa-

stahjuschees. Sardinjeri jaw fakufchi schaut Pefch-jeras pilsatu. — Prinzis Napoleons ar 35 tuhft. Sprantscheem un Toskanas saldateem taggad nonahzis pee Keisera Napoleona un tà jaunu spehku tam peeweddis. Pa tam Adriatika juhrà Antivaras obstà Turkusemmè fakrahjees leels Sprantschu ir Sardinjeru kuggu spehks nu dohdahs us Wenedigu, scho brango pilsatu panemt. Ja tas isdohdahs, tad Gistreibereem, ir no pakkafas spaiditeem, gan gruhti ees. Raksta, ka 10 tuhftufchi Sprantschi ar kuggem jau effoht peegahjuschi un panehmufchi Lusinpikkulu. — Urri Calenderu karea kuggi fakrahjabs Adriatikas juhrà. — Ko nu Bruhschi un Wahzsemme darrihs, to wehl nesinnam teikt. — Pahwests fuhthjis kahdu regimenti Schweizeru saldatu fawaldiht tohs pilsatus, kas prett winnu fawà walsti zehluschees. Panehmufchi weenu pilsatu, fur breesmigi kahwufchees eelàs un nam-mòs un neschehligus pohsta darbus darrijufchi. Sprantschu Keisars fluddinajis, lai prett Pahwestu ne karojoht, jo winnu fargafchoht.

Behterburga. Muhfu Krohnamanti-neeks un zitti no muhsu Keisera augsta namma nogahjuschi us Jggannu juhrmallu Upsalas obstà, taggad masgatees. Muhfu Keisera mahte Ulefandra Weodorowna nogahjuse us Wahzsemme Gmfes filta awotà masgatees. — Kasa-nas pilsatà pee Wolgas uppes leels ugguns grehks bijis. Rodeggufchi 629 nammi un wehl dauds zitti leeli krohna nammi, basnizas, Magafines un bohtes. Breesmiga fklahde! — 25tâ Zuhni Behterburgà eefwehtijufchi leelu brangu gohda-stabbu, ko muhsu Keisars Sawam Tehwam, Keiseram Nikolai Pawlowitfcham, lizzis ustaisiht. Schis gohda stabs makfa 750 tuhft. f. rubl. un to taifjuschi Barons Klots un Montferrants, kas to leelo Tsaka basniza Behterburgà buhwejis.

No Leisheem. Tai 26tâ Meijà pah paschu deenas widdu effoht Lufkenes pilsatinfch, 3 juhdes no Telscheem, fahzis degt, un gan drihs wifs pilsahs isdeddis, kà tiklai wehl 13 nammi atlikufchi. Kà pa laudim dsird, tad effoht 83 nammi

nodeggufchi, 3 behrni fadeggufchi un trihs Schihdu feewinas apdegpufchas, kas gan wehl dsihwas, bet dikti apfahdetas. Ugguns effoht no pirts, kas pilfatinam ne tablu, zehlfuees un nejauſchi us pilfatu teefcham nahluſi un tahdu warren leelu pohſtu padarrijuſi. Simteem zilweki nu effoht bes pajumta, bes maifes, bes apgehrba paliffufchi. Lai Deews teem nabbadsineem palihds un winnus winnu leelas behdas eepreegina!! E. F. S.

• **No Usmas, Kursemme.** Kuldigas aprinki irr Kursemmes leelakais esers, fo par „Usmas eseru“ noſauz, un kam wiſapfahrt tee pagasti: Uſma, Rendes muiſcha, Spahre un Elehka par fargeem. Usmas esers lihds 2 juhdes garſch un gan drihs juhdsi plats, ta ka apfahrt un apfahrt rehkinahs winſch lihds 7 juhdes leels buhs, un dascha weeta lihds 12 affis dſilſch effoht. Winnam buhſchoht lihds 7821 puhru weetas semmes un eelſch wiina eetekloht 12 uppes un 1 patte, prohti Engures uppe, iſteekloht no ta abra. Siwis Usmas esera effoht tihkamas, un katram tur brihw ſweijoht, bet — wiſwairak tee klahjeji ſweineeki tahs ſiwis iſwahkoht. Usmas eseram irr 4 ſallas (kalwas) no kurrachm ta leelaka ta „Biſfuſu-kalwa“, kam wiſ apfahrt pufs 9 werſtes, un 3 firadrahrt-werſtes leela. Us ſcho fallu (kalwu) effoht Wiſfuſu mahjas ar wiſſeem laukeem, plawahm un meſchu; nu tee kautini us muiſchu jeb zittur pahre to uhdeni pahrtohp tikkai ar laiwu jeb plohtu ka Gulenderi. Dhtra kalwa (ſalla) ſchim Usmas eseram irr „Mohriza-kalwa“ ſauzama, par gohdu tam Grahwam Mohrizam no Salkſchu semmes, kas par Kursemmes Leelkungu gribbeja usmestees tai gadda 1727 un ar 300 wihreem no Kreemu ſaldateem behgdams us to fallu ſlehppees un ſkanſtes lizzis jaw tur taiſiht; — bet newarrejis wis prettim atturretees pehdigi ar ſirgu zaur eseru effoht pahrpelledams us Wentſpilli aisbehdsis un no tur ar fuggi us Wahzjemmi aisgahjis. Schai Mohriza-fallai effoht jauks meſch ar brangahm plawahm, kas Usmas muiſchai peekrihtohht un effoht 1 werſti us katru kanti leela, un pufspeektas werſtes wiſapfahrt.

Dreſcha jalla „Diſch-Alkſnihze“ pufs werſtes leela ar 150 puhru weetahm, wiſſ ka ohſoli, alkſchmi un wihtohli brangi augoht un plawas arri labbas effoht. Zettorta kalwa irr „Maſa-Alkſnihze“ 4 puhruweetas leela tikkai ar kahrkleem apauguſi. Usmas esera irr katram brihw ſweijoht; bet nu ne ſenn par Usmas eseru no Kuldigas pils teefas likkumu islaide, kas ta ſkann: „No 1. April lihds 1. Auguſtam ikgaddus, kur ſiwis nahrtos eet un ikrus pee mallas islaich — naw brihw itt ne weenam zilwekam tai esera ſweijoht, lai ſiwis maſuma ne eet; jo ſweineeki ar tihkleem dauds ikrus ispohtita un ar kahjahm ſamihku.“ Kas Usmas esera mallâ dſihwo un muſſu Awifes laſſa, lai to labbi wehra leek. Teem ihſtenâ laika baggatu lohmu wehſam, un Usmeneeku teizamahm meitſcham mehs kreetnus bruhtganus ruddeni arri wehſedami, mihi tahs ar wezzu wezzo ſingu perſchu apſweizam:

„Usmeneeku meitinahm kummelina ne waijaga; eefehduſchas laiwinâ, wilni laiwu wiſinaja. Ismahkuſchas tahs meitinas, kas uhdena mallinâ; ismahkuſchas laiwu braukt, audeklinu ballinaht.“

• Saldums.

Saldums patihkams. Saldumu kahro kuffainiſchi, ſaldumu kahro zilweks; un zilweks jo wairak, jo maſak grehta tam maifes pelniſchanahs un jo wairak eeraddes ar gahrdahm leetahm ſewi meeloht. Gan nu arri Deews dewis no semmes isaugt daschadeem augeem, kam ſaldums woi eelſch ſeedeem woi paſcha ſullâ. Seedeem pee-eet daschi kuffainiſchi, kas ſewim tur meſle ſaldu barribinu, un zitti kas, ka bittes, to ſawahra eelſch ſewim par meddu, un fo tad zilweki nemm ſewim par kalponehm. Sullâ ſaldumu ſaturr daschi kohki, ihpaſchi klawas ſorte, fo tadehl ſauz par ſukkura klawu. Notezzina ſcho ſullu ta ka pee mums behrſehm daschureis to atnemm, — ſawahra tuliht katlôs, — un tad atleek ſalds fibrups. Un, — warr buht, ja muſſu behrſchu ſullu ſawahritu pirms ta eefahbahs, — woi ne dabbutu arri ſaldu fibrupu. Bet arri semmes auleem, ſaknehm, ſaldums. Rohpj baltas behtes, —

un ar jo labbaku isdohfchanu jo filta ta semme, — un no schahm sataifa ittin brangu suffuri, kahdu taggad weetahm Kreewusemmè, tad Wahzsemme un beigums. Sprantschu semme ittin pulku taifa, un tadehl arri suffurs wairs naw tà pawiffam dahrgs. Arri Kursemme schahs behtes warr audsinaht, — un eefsch fahrsteem gaddeem winnahm salduma papilnam. Woi tad lassitais ne sinn arri ka paschas kartuppelus par fihrupi warr pahwehrst? Un buhtu labbaki tà darriht ar winneem, ne ka par brandwihnu tohs fadedsinaht. Un ja til flattahs us to paspehschatu un ne us to zil publinfch malka, tad warr fazzih: suffuru warr iswilft, pat no linnu luppatahm, no papihra, — no malkas. Notizzees pat ka dasch zilwels, — bet til newessela meefas buhschanà, pats eefsch sewim sawahrijis saldumu, kas ahrstu ismefleschanahm israhdijees par dsihwu suffuri. Til — newesselan tahdam schis saldums par pohstu, — jo ne warr tahdu isahrsteht, janomirst labbadfinam ar wissu sawu saldumu. Bet nu kas suffurs ko jo wairaf pahrdohd un peht un bauda, — gan fihrupa buhschanà, gan ka musfebadi, gan ka fagraustu suffuri, gan tà tahdu kas eefsch gabbaleem, — to nemm no kahdas needru fortes, ko taggad nokohj wissuwairaf eefsch Nfias

un Amerikas, un apstahdq ar teem leelus laufus tà ka pee mums kahpohstus stahda. Nemm us tam ataugus woi needru gallus. Schee tad aug 9 lihds 10 mehneschu, un tad wiini 8 lihds 12 pehdu garri un ihkscha resnumà. Isauguschus nogreesch appafschà, fagreesch tad gabbaleem, fchohs eedsenn maschihne, kas tohs faspesch un fullu isstezzina. Scho fullu nemm un sawahra eefsch leeleem katleem lihds kamehr suffurs ween atleef. Scho suffuri, kas wehl nesklaidrs, — tad pahrdohd prezzinekeem, un schee to nowedd un pahrdohd pabrihfehm, fur ar daschadu fataifichanu to fataifa par tahdu baltu, kahdu bohtès to pahrdohd.

Sihrups tahdà fataifichanà atschfirahs, un to pahrdohd ihpafchi. Nesklaidrs suffurs, ko dabbu pirmà wahrifchanà, — nabbaga neegereem, kas ka wehrgi gare to darbu publehahs, — irr par ehdeenu, par maifi, ar ko winnus usturr.

H. R—U.

Sluddinaschana.

Weens schummadans kas til leels, ka to leelo stipro ahdu arri warr bruhfeht preesch ratu isfichanas un tambura, irr pahrdohdams. Kas to gribb pirft, lai peeteizahs Awifschunammà.

Labbibas un prezzu tirgus Nihgà tai 27. Zuhni un Leepajà tai 27. Zuhni 1859 gaddà.

M a l f a j a p a r:	Nihgà.		Leepajà.		M a l f a j a p a r:	Nihgà.		Leepajà.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 yubru) rudsu 175 lihds	1	80	1	75	1/2 puddu (20 mahrz.) djelses	—	85	1	—
1/3 " (1 ") kweeschu 275 —	3	—	2	80	1/2 " (20 ") tabaka	1	—	1	40
1/3 " (1 ") meeschu 170 —	1	75	1	60	1/2 " (20 ") schlihtu appianu	2	75	2	50
1/3 " (1 ") ausu . 120 —	1	25	1	10	1/2 " (20 ") schab. zubfu gall.	2	40	2	20
1/3 " (1 ") firnu 230 —	2	50	2	30	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	75	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mist.	1	80	1	75	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	75	1	30
1/3 " (1 ") bihdeletu —	2	40	2	25	1 muzzu linnu fehflu . . . lihds	6	—	5	50
1/3 " (1 ") kweeschu mist.	3	25	3	25	1 " filku . . . 8,75 —	9	—	9	—
1/3 " (1 ") meeschu putraim.	2	60	—	—	10 puddu farlanas fahls	5	—	4	60
10 puddu (1 birlawu) seena . . .	4	50	2	30	10 " baltas rupjas fahls	5	—	4	40
1/2 " (20 mahrz.) sweesta	3	70	3	30	10 " " smalkas " . . .	5	—	4	—

Leepajà lihds 27. Zuhni atnahf.: 107 fuggi un isgabh. 105. Nihgà lihds 27. Zuhni atnahf.: 903 fuggi un isgabh. 586.

B r i w d r i f f e h t.

No juhrmallas-gubernements augstas waldifchanas puffes: Collegien-Asseffor W. Bruner. Stellv. Censor. Selgawà, tai 29. Zuhni. 1859. No. 110.

Uwischu
Basnizas

Nr. 27.

peeliffums.
finnas.
1859.

Jaunas finnas.

Zelgawa. Ja kahds muhsu zeetuma nam-
mōs eegahjis redi, zif gudri, glihti un pareisi tur
wišs irr cetaišihšs, zif tur labba waldišchana un ap-
gahdaschana teem, kas ar ſaweem grehkeem gruh-
tu ſohdu pateesi pelnijufāi, tad ne warr deefgan kri-
stigai waldišchanai pateift, ka tai tahda ſchehliga
ſirds. Bet ne ween par ſcho nelaimigu grehzineeku
meefu kristigi waldineeki ruhpejahs, arri par winnu
dwehſelehm ſirniigi tohp gahdahts, ka tahm taš
pelnihts ſohdibas laiks warretu palikt par atgree-
ſchanas laiku. Tadeht tahduš, kas rahda daudš
maš grehku atſihſchanu un atgreeſchanas augtuš,
woi wehl behrni, atſchkir un eelek maſakā zeetuma
nammā, kur tohs ar Deewa wahrdeem, ſkohlu un
ar wiſſadu darbu un pelnu ko teem nowehl, grihb
waddiht, un raddinahl pee tizzibas zeekem. Arri
daudš kristigas ſirdis, kas ruhpejahs par ſcho pa-
ſudduſchu grehzineeku dwehſelehm eet zeetuma nam-
mōs, un darbojahs ſchihs gaiſmoht, mohdinah-
t un weſt pee grehku atgreeſchanahs. Ihpafchi Zel-
gawas mahzitaji eet iſklatrs pee ſaweem tizzibas bee-
dreem uu abb's zeetuma nammōs baſniza tohp tur-
reta un ta maiſe tahs dſihwibas teem baggati dah-
winata. Lihds ſchim mums leelajā zeetuma nammā
kur leelakais pulks un tee, kas tik ilgi tē ne ſtahw
tohp turreti, ne bij nefahda labba weeta, kur Deewa-
kalpoſchanu warreja turreht. Tad nu kristiga wal-
diſchana un zitti Deewabihjigi kungi leela zeetuma tre-
ſchā tahſchē ſchogadd liſkuſchi ušmuhreht itt ihpa-
ſchu pilnigu baſnizu, kas leelu naudū maſka, un
ko ſchehligas rohkas itt jauki iſpufchlojuſchas un pa-
darrijuſchas par itt glihtu patihſkamu Deewa nammu.
Irr pilnigs altaris ar ſmukku Beſtitaja bildi, ar ſudr.
luktareem, ſmukku dekki, glihtu kanzeli un leelu
miſſinu krohna lukteri ar 24 ſwezzehm, tā ka preeks

Deewa kalpoſchanu nu turreht. 2trā Nowembert-
tē nu ſanahze Kurſemmes Gubernaters, Wiſe-Gū-
bernaters, Prokureers un no wiſſahm teeſahm un
no rahts tee augſtati kungi un zeetuma Kumetetes
kungi. Tad muhsu augſti zeem. General-Superdente
runnaja itt ſpehziguš Deewa wahrduš un eefwehtija
to jauno baſnizu par ſw. Deewa nammu, Wahzu
mahz. Neanders dſeedaja altara dſeeſmas un tad
eš noturreju pilnigu Deewa kalpoſchanu un
ſpreddiki Latweeſchu wallodā teem nabbaga zeetum-
neekem. Ak pateesi bij ko preezatees ar ſw. preeku
un ko pateift tam Kungam, kas par mums nabbaga
grehzineekem tik ſohti apſchelojahs, ka wiſſeem
kas winnu tizz, ne buhs paſuſtees, bet dabbuht to
muhschigu dſihwoſchanu (Joh, 3, 16). Lai nu ſchi
ſwehta weetina daudš paſudduſcheem buhtu par ſtip-
ru paligu uš atpeſtiſchanu zaur Jeſu Kriſtu. —
Dſird, ka taggad pilſata rahts un Kurſemmes
muiſchneeki ar to darbojahs, ihpaſchu zeetuma nam-
mu un nabbagu nammu Lutteru mahzitaju Zelgawā
eezelt, kas pee ſchi gruh-ta darba ween warretu pub-
letees. Lai Deews ſwehti tahdu kristigu padohmu.
S—j.

Bahrinn- un nabbagu behrnu-ſkohla.

„Laideet tohs behrnius pee mannim nahkt.“
tā irr taš Kungs Jeſus ſazzijis. (Matt. 29, 14.)
Un pehz ſchi ſwehta padohma dſennahs deewabi-
jigi wezzaki iſdarriht, ſawus behrnus eekſch ta Kun-
ga bihjaſchanas audſinadami un uš Deewa zeekem
waddidami. Bet wiſſeem behrneem naw ſchi laime
peeschirta, wiſſwairak bahrineem un ſehrdeneem,
kam audſinataja un pamahzitaja truhtſt. Leelu
leelais gruh-tums irr tahdeem pilſata behrneem. Pee
mums, uš ſemmehm, pagafšs un muiſchas-wal-
diſchana par gruhdeeniſcheem gahda, dohd teem

maifi un apgehrtu, apgahda winneem fainneeku un aplohpeju. Bet kas lai pilfatôs par tahdeem finn, kas lai tur tohs bahrinus un nabbadfinus aplohpi, audfina un mahza. Tahdu behrnu tur dauds atrohnahs un — ja tahds no masahm deenahm palaisis — tad drihs grehku zellu pasiht eemahzahs un pehz ar meefu un dwehfeli pasufchanâ ee-eet. Dauds kristigas dwehfesles scho pohstu pee behrneem redsedamas, irr eewehrufchas muhsu Pestitaja wahrdu: „Ko juhs weenam no scheem manneem wismasakeem brahteem effat darrijufchi; to juhs man effat darrijufchi.“ (Matt. 25, 40.) Deewabihjigi zilweki mellejufchi schihs jaunahs dwehfesles no pohsta un nelaimes isglahbt, preeksch tahm nabbagu- un bahriau-nammus zeldami, fur tahdus behrnus, kam tehwa un mahtes naw, usnem, ehdina, apgehrtu, fkhlo un mahza. Wissôs leelôs pilfatôs, kâ Rihgâ, Zalgawâ, Leepajâ u. t. j. pr. tahdi nammi atrohnahs. Zalgawâ tahdu irr Rohmas nabbagu nammâ, Altonâ fur palaisi behrni tohp audfinati, un wehl meitinahm fkhla, kas no Dahmehm tohp apgahdata; ir zetuma nammâ tahda fkhla.

Tahda bahrinu fkhla irr arri Bleskodalê, masâ muifchinâ, kahdas 5 woi 6 werstes no Rihgas, tai leelzetta mallâ, kas no Rihgas us Kalnzeemu eet. Schihs bahriau namis irr jaw preeksch 20 gaddeem eezelts un fwinneja tai 21. Juhni 1859 fawus patezibas- un godda-fwehtkus, to Kungu teildams par winna leelu schehlastibu un stipru palihdsibu, ko Deews winnam tais pagahjuschôs 20 gaddôs tif baggatigi parahdijs. Par scho laiku irr schinni nammâ 169 behrni usnemti; prohti 123 puiseni un 46 meitinas un tagged wehl tur irr 50 behrni. Mihlestibas dahwanas no Deewabihjigeem lungeem un zitteem bahriau-draugeem par scho laiku eenehmufchi 81 tuhft. 316 rub. 75 kap.; iedewufchi 77 tuhft. rbl. 32 kp. Kâ jaw nabbagu- un bahriau-nammâ behrni schê itt wissu par wolti dabu: ehdeenu un drehbes, fkhlas mahzibu un waijadfigas fkhlas leetas. Leelakais fkhlmesters Wasems, ko behrni allaschin par namma-tehnu fawz, irr winnu apgahdatais pee meefas un dwehfes. Bes tam irr wehl daschi paligi un usraugi. Preeksch tif dauds behrneem par tehwa

buh, teem maifi un drehbes un wehl dauds zittas waijadfigas leetas apgahdaht, tohs nomaldijuschus atgreesst un us Deewa zekkeem uswest: kas naw wis weegla leeta. Un tomehr Deews winna darbam fawu baggatu fwehtibu klahst peelizjis. Lai gan daschs — pehz no fkhlas isgahjis — atkal fahzis wezzâs grehku pehdâs staigaht, tad tomehr ta leelaka dalka to Deewa wahrdu un tahs fwehtas mahzibas tizzigâ firdi paglabajufi un tee scho nammu muhscham gohdahs un tohs dahrgâ peeminaâ tur-rehs, kas winneem schihs debbes mantas pasneegufchi.

- Par fkhlas buhschannu.

Kahdôs rakstôs, kas ne fenn Kreewusemmê islaisiti, mehs atrohnam to finu, ka Seemel-Amerikas semmê if no 5 zilwekem 1 dauds mas effoht fkhlahts; Pruhfchôs if no 6 zilweki 1; Sprantfchôs un Galantê if no 11; Gistreibôs if no 15; muhsu Kreewusemmê if no 100 zilw. 1. Atzerrohs ne wissai fenn atkal zittus rakstus lassijis, fur bij fahzihst, ka Galantê if no 5 zilw. 1 tohpohst fkhlahts; Pruhfchôs if no 8; Wahzsemme if no 12; Kreewusemmê if no 800 zilw. 1. Lai nu gan sinnamis pee tahdahm aprehkinaschanahm weenumehr dauds misfeschanohs irraid, un lai arri ihpaschi us tahm sinnahm par muhsu Kreewusemmi, ko Wahzu rakstôs lassam, naw aplam drohfscha pakauschanahs, zaur to ka Wahzsemneeki muhsu semmi wehl mas pasihst, un labprahst prett winnu leelijahs, tad tomehr gaischi redsam, ka mums wehl leela dshfchanahs, lihds mehs tohs Wahzus, un tahs zittas tautas, kas no Wahzu fahnes irraid, kâ Galenderus, Pruhfchus un Amerikauerus buhsim panahkufchi. Bet to zerribu drohfschi turram, ka mums, jo mehs tahlu esfam palikufchi pakkalâ, jo taggad raffees mundri fohkti. Sinnama leeta: jo seema garra bijufi, jo waffara ahtri nahk. Mums pee tam wehl weens leels labbums irraid, kas Wahzsemneekem, kad fahze lauschu fkhlas eegrohfiht, ne bij wiss. Prohti, winneem bij ja-eet kâ zaur lausu, bij pascheem pirmeem ja-isgudro, ja-isprohwe; tad naw brihnumi, kad winneem taggad pa daschu lectu jaschelojahs; — bet mums zaur winneem taks jau irr eemihst; winni papreekschu to lectu isprohweju-

ſchi mums warr par pamahzitajeem buht, kà kauschu ſkohlàs eetaifamas un no ka pee tam jaſargahs. Daſchs zilweks dſemmoht tohp kà eewainohts, ka winnam wiſſu muhſchu japaleef gaudenam; tà ar-ridſan tuhliht eefahkmâ to ſkohlàs buhſchanu warr eewainoht. Tad klaufaitees, par ko Wahzſemneeki ſchehlojahs, Winni ſakka: Mums taggad bes to kauschu ſkohlù deemschehl wehl jazelt ſchahdu tahdu zittu ſkohlù, palaidneeku behrnu ſkohlàs, nabbagu behrnu ſkohlàs, atraſtu behrnu ſkohlàs u. t. j. pr. Zaur ko? Zaur to, ka mehſ, kad ſahkam kauschu ſkohlàs zelt, ne zehlam wiſs tuhliht reiſe til to ſkohlù, zil waidſeja, lai buhtu wiſſi kauschu behrni, ir tee wiſſunabbagee un ſemmee, ſawu peenahkamù mahzibas teefu dabbujufchi, bet zehlam ſchê kahdu ſkohlù, tē atkal, un liſkamees meerâ, kad tikkai papreeſch to turrigo kauschu behrni ween tikkai mahziti. Schee nu panahze diwejadu labbumu, laizigu mantu un gudribu; un kad nu zilwekam, weenureiſ eekluſinatam, firds neſſahs arween jo augſti klichſt, tee nabbagi nemahziti laudis palikke teem turrigeem un mahziteem par kahju pameſſi, un tikkai pawiffam eemihti tahdòs dublòs, no kurrem ar wiſſahm ſawahm palaidneeku behrnu ſkohlahm, ar wiſſahm nabbagu behrnu un atraſtu behrnu ſkohlahm wairò winnus iſglaht ne ſpehjam. Mahzibai mantai waijag par atſwarru buht; zittadi wiſſa buhſchana ſchkeebjahs us weenu puffi. Sinnams ka neba wiſſi warr weenlihdſ baggati buht; un tas irr paſcha Deewa liſkums, ka weenam zilwekam waijag jo augſtam buht par ohtru, jeb tà ſalkoht, ka weenam buhs us ohtra kameeſcheem ſtahweht; bet par to waijag gahdaht zilween ſpehjam, ka zaur peenahkamù mahzibu ir teem wiſſuappakſchejeem tee kameeſchi til ſtipri paleef, ka winni ſawu naſtu neſs ar miſku prahtu, dublòs ne eeſtriggufchi. Tà ſchehlojahs Wahzſemneeki. Mahdahs, ka winneem taiſniba; un ahtraſti ne teiſſimees, ka derrigas kauschu ſkohlàs turràm, kà tad, kad muhſu ſkohlàs to wahrdu ſazzihò: Til un til dohdu; ko dohdu, to dohdu weenlihdſ wiſſeem; kas ar to ne dohdahs meerâ, tas lai melle zittas ſkohlàs. Zits ſinnams gribb muhs meerinaht, ſazidams: Ko juhs brehjat! Woi gribbeet wihrù us weenu deenu pa-augam? Woi mums, kà Kurſemmè,

naw taggadin jau til un til kēſteru ſkohlàs, til un til eefwehtijamu behrnu ſkohlàs, til un til laſſiſchanas ſkohlàs? Gau jau peelikſees winnu arween wairak. Bet tahdam meerinatojam àtbildu: Teefa irr gan; wihrò us weenu deenu ne iſaug; bet peedſimt wiſſch peedſemm us reiſi. Muhſu kauschu liſkumu-grahmata irr 40 gaddus wezza; tai 60tâ § ſtahw rakſtihts, ka il us 1000 dwehſelehm til wihrifſchu kà ſeewiſchu kahrtas buhs weenu ſkohlù zelt. Kad toreis tahdas ſkohlàs tulihht buhtu zeltas, lai arri tulihht wairak ne buhtu mahzijufchi, prohti wiſſeem kauschu behrneem, ka tikkai ſkaidru laſſiſchànù un to katkiſmu, tad gan buhtu preekſ redſeht, zil winnas jaw taggad buhtu iſauguſchas leelas un ſkaiſtas; bet kad zaur 40 gaddeem ta ſkohlàsbuhſchana dſemm un dſemm un ne warr peedſimt; kad tē galwa nahk gaismâ, tē kahja, tē rohka, bet meefa wehl paleef noſlehypta, tad pateefi katram kauschu miſſotajam ta leeta ilgi nahk gaidama, un firds winnam baidahs, woi tikkai pateefi muhſcham peedſims tahds puiſchelis, kas par teizamu wihrù warr pa-augt, — jeb nedſihws behrninſch!

Kahds kauschu-ſkohlù draugs.

Wehl par to: Peeminni to 7tu banſli.

(ſtattees Nr. 47).

Zeenigs miſkais mahzitajs!

Lai buht ka wiſſas ſemmes wirſù naw neweena kohlu lappina ohtrai pilnigi lihdsiga; tatschu tas paſaulè peedſihwohts, ka zilweku dohmas, wahrdi, kad tohs usſweeſch us papihru, daſchureiſ til lihdsigi irr kà weens wiſtu pauts ohtram. Melaiſis wezzais Sonnakſtes mahzitajs Stenders pahrtulkojis preekſch dauds gaddeem to Wahzu dſeeſmu: „Komm lieber Mai und mache die zc.“ Latweeſchu wallodâ, ko behrns buhdams daudsreis dſeedaju tà: „Mahz ſeedu mehneſs jauki, appuſchko birſites zc.“ Preekſch kahdeem 30 gaddeem paſcham gaddijahs pahrtulkoht to no Birgera iſdohmatu Wahzu dſeeſminu: „Walther der verlorne Sohn.“ kam to wirſrakſtu dewu: „Dehls no karra deeneſta.“ — Ne ſenn gaddijahs, ka dabbuju redſeht, ka miſkam nepaſiſtamam draugam Weſtmannam no Dohbeles,

abbas dseefmas no Wahzu wallodas pahrtulkojoh, riktigi us matta, tee paschi wahrdi schkihsufchees us papihra, kas sawa laikä wezzam Deewa preefschä aiesgahjuscham mahjitajam Stenderam, un arri mannim. Mihlais draugs Westmannis pahrdohd sawus rakstus par 3 kap. gabbala. Voi tad es tadeht skaudigs, ka winna pahrtulkojochana wahrds pa wahrdam kohpa fa-eetahs ar mannu dseefmu. Tik ween ta Interpunkzione irr sawada; lehni warru leelikt par labbaka. Voi nu brihnum's ka tapatt zeenigam fungam G. W—g gaddijees sawa jaunagadda dseefma kohpa faskarneht ar mannu sudraba kashu dseefmu, kas naw wis pahrzelta no jeb kahdas Wahzu dseefmas, bet kas Latweeschu walloda isdohmata un rakstita.

Naw ne weena lecta dahrgaka ne ka meers eeksch Deewa. Lai tad ta Kunga meers irr ar mums wisseem!

Liwenenthal,

Birschu basnizas djeedataja.

Lai irr meers ar jums manneem mihteem rakstijateem; to jums us jaunu gaddu no firds wehle juhfu wezzais draugs

S—j.

Skattaites us putneem gaisa.

Kahdureis redseja Lutters par lauku staigadams us kohka putninu stahwam. Lutters garram eedams nouehme sawu zeppuri no galwas un fazzija: „Labdeen daktera lungs! Es arri esmu wezs dakters, bet man tas jafalka, ka es scho skunsti ne spehju, ko juhs warrat.“ — Ko gan Lutters ar scheem wahrdeem dohmaja? Zittu nelo, ka tiklai to: Es esmu mahjihits wihrs, bet tomehr ar wissu sawu gudribu wehl daudi ruhpejohs un dohmaju allasch us nahkameem laikem. Tu mihlais putnin to ne darri, tadeht tu effi par manni gudraks.

Tas fahits wilks.

Wilks fuhdsejahs, ka nuhja, ar ko ganni to fittusch, ne bijuse gluddena, bet ar asseem sarveem. Ta pasqule fuhdsahs, ka tas effoht rupji, kad tai grehklus ar fahdoreem wahrdeem pahmettoht. Barroht gan rah, bet ar lehneem wahrdeem, ka firdi ne apbrat. **S** Voi kasinn buhtu labbaki, kad grehklus ta aprahtu, ka grehzneeki zaur to tohp gohdati! Ta wilks, kad ganneem awi aisnessis, gribb lai tee to glauda.

B—nn.

Wezzais gads 1859 atdohd labbas deenas.

1. Nu lautini! es wezzais gads
No jums tad atstabschu,
Un tur, fur preefsch mau jaw daschs rads
Irr gabjis, no-eeschu.
2. Es esmu arri rakstijis
To manna grabmata,
Ko katris no jums darrijs
Irr sawa ammata.
3. Te dobmas, wahrdu's atraddihs
Preefsch katra sibmetus,
Voi labs, jeb kauns, to parahdihs,
Tur skaidri eeliktus.
4. Kas labbu darbu apstinnahs,
Lai firdi preeku juht,
Us jaunu gaddu fataifahs
Zaur Kristu taisnohts flucht.
5. Ar selta wahrdeem rakstii
Tee darbi pastahwehs,
Kas ta ar Jesu darriti,
Tohs muhscham peeminnehs.
6. Kas kauns notizzis, lai jums schebl
Un to wairs ne darreet,
Juhs Deews pateesi fwehtihs wehl
Ja grehklus atmetteet.
7. Salds meers eeksch juhfu rohbeschahm
Irr schoqadd' waldijis,
Gohds Decwam un arr Keiseram,
Kas par to gabdajis.
8. Juhs waldineeki mihsigi
Dauds labbu gabdajsch;
Un mahjitaji firniigi
Us debbes waddijschi.
9. Ta Kristus fwehta mahziba
Pahr jums ispluhdusi,
Zaur to ta Deewa walsiba
Jo klabtu nabusi.
10. Al fko blas wairal zeeniject
Un dohdeet behrnneem,
Pee laika tohs tur nosuhtect,
Tad ees jo weegli teem.
11. Tai jaunu gadda djennettees
Us Deewa walsibu,
Un sawa starpa mihslejtees,
Tas dohs jums fwehtibu.
12. Ta, lautini, laimes wehledams
Juhs tad nu atstabschu,
Juhs jaunam gaddam nodohdams
Eeksch meera aiseeschu.

M. Vieting.

B r i w d r i e k e h t .